

ÜNİTE 1 BEYLİKTE DEVLETE (1300-1453)

OSMANLI BEYLİĞİNİN KURULUŞU (1300-1453)

SORU 1- Yakındoğu neresidir?

- ★ Anadolu, İran, Mezopotamya, Filistin, Arabistan, Mısır ve Ürdün'ü içine alan bölgeye "Ön Asya", "Yakındoğu", "Orta Doğu" denilmektedir.

SORU 2- Türkiye Selçuklu Devleti hangi savaştan sonra yıkılma sürecine girmiş ve Anadolu'da "İkinci Beylikler Dönemi" başlamıştır?

- ★ 1243 Köseadağ Savaşı

SORU 3- XIV. yüzyılda Anadolu'da hangi devletler bulunmaktaydı?

- ★ Türkiye Selçuklu Devleti
- ★ Trabzon Rum imparatorluğu
- ★ İlhanlılar
- ★ Bizans İmparatorluğu
- ★ Memlûklular (Güneydoğu Anadolu'da)
- ★ Venedikliler (Ege ve Akdeniz sahilinde)
- ★ Türkmen Beylikleri (Batı Anadolu'da) bulunuyordu.

SORU 4- XIV. yüzyılın başlarında en güçlü Yakındoğu devleti hangisidir?

- ★ Memlûklular

SORU 5- Cengizhan'ın torunu Hülagü tarafından İran'da kurulan, İran ve Kafkasya'nın yanında 1243 Köseadağ Savaşında Türkiye Selçuklu Devleti'ni mağlup edip Anadolu'ya hâkim olan devletin ismi nedir?

- ★ İlhanlı Devleti (1256-1335)

SORU 6-

- ✓ Kafkasya'dan Urallara, Doğu Avrupa'ya kadar olan bölgede zamanın en güçlü devletlerinden olan,
- ✓ Cengizhan'ın torunu Batuhan tarafından kurulan,
- ✓ Rusların güneye inmesini engelleyen,
- ✓ Timur'un seferleri sonunda parçalanan Türk devletinin ismi nedir?

- ★ Altınordu Devleti (1227-1502)

SORU 7- XIV. Yüzyılda Avrupa hakkında bilgi veriniz.

- ★ Avrupa'da siyasi birlik yoktu.
- ★ Feodalite rejimi hâkimdi.
- ★ En güçlü devlet kutsal Roma Germen imparatorluğu idi.
- ★ İngiltere ve Fransa arasında Yüzyıl Savaşları vardı.

SORU 8- XIV. Yüzyılda Bizans (Doğu Roma) hakkında bilgi veriniz.

- ★ XIV. yy. başında Anadolu'daki toprakların büyük bölümünü kaybeden Bizans Anadolu'da Marmara Denizi, Kocaeli yarımadası ile Balkanlar'da Trakya'ya egemendi.
- ★ Sırp ve Bulgar saldırıları Bizans'ı yıpratmıştı.
- ★ Bizans karışıklık içinde idi.
- ★ Komutanları imparator olmak için entrikalar çeviriyorlardı.

SORU 9- XIV. Yüzyılda Balkanlar hakkında bilgi veriniz.

- ★ XIV. yy. da Balkanlarda Bulgar, Sırp, Arnavutluk, Bosna, Hersek, Eflak, Boğdan Beylikleri bulunuyordu.
- ★ En güçlü devlet Sırp Krallığı idi.
- ★ Bizans iç isyanları nedeniyle ile Balkanlardaki gücünü kaybetmişti.
- ★ Siyasi ve dini birlik yoktu.
- ★ Mezhep kavgaları vardı.

SORU 10- Osmanlılar hangi boya mensupturlar?

- ★ Osmanlılar, Oğuzların Bozok Kolunun Kayı boyundandır.

SORU 11- Kayılar hangi savaştan sonra Anadolu'ya gelmişlerdir?

- ★ Kayılar Anadolu'ya 1071 Malazgirt savaşından sonra geldiler.

SORU 12- Kayılar ilk olarak Anadolu'da hangi Türkiye Selçuklu hükümdarı zamanında nereye yerleştiler?

- ★ I. Alaattin Keykubat zamanında Ankara yakınlarındaki Karacadağ yöresine yerleştiler.

SORU 13- Kayılar Ertuğrul Gazi döneminde Bizans'tan nereleri alıp yurt edinerek bir "Uç Beyliği" oldular?

- ★ Söğüt ve Domaniç

SORU 14- Osmanlı Devleti'nin kısa sürede büyümesinin sebepleri nelerdir?

- ★ Coğrafi (Jeopolitik) konumu.
- ★ İskân politikası
- ★ İstimalet politikası (Fethedilen topraklarda halka hoşgörümlü davranılması böylece halkın devlete ısındırılması)
- ★ İlk dönemlerde Anadolu beylikleri ile mücadele edilmemesi]
- ★ Merkezi ve mutlak otoriteye önem verilmesi.
- ★ Cihat ve Gaza anlayışı.
- ★ Ordunun güçlü olması.
- ★ Ahilerin desteği.

SORU 15- Osmanlı Devleti kuruluş dönemi padişahları kimlerdir?

★ Osman Bey	1281-1326
★ Orhan Bey	1326-1362
★ I. Murat	1362-1389
★ I. Bayezit (Yıldırım)	1389-1402
★ I. Mehmet (Çelebi)	1413-1421
★ II. Murat	1421-1451

SORU 16- Osmanlıların aşiretten beyliğe geçiş dönemi hangi hükümdar zamanında gerçekleşmiştir?

- ★ Osman Bey 1281-1326

SORU 17- İlk Osmanlı-Bizans savaşının adı nedir? Hangi hükümdar zamanında yapılmıştır?

- ★ Osman Bey zamanında 1302 Koyunhisar Savaşı

SORU 18- Osmanlı'nın Bizans'a karşı ilk zaferinin adı nedir?

★ Osman Bey zamanında 1302 Koyunhisar Savaşı

SORU 19- İlk Osmanlı parasının ismi nedir? Hangi padişah zamanında bastırılmıştır?

★ İlk Osmanlı parası "Mangır" dır. (Bakır para) Osman Bey zamanında bastırıldı.

SORU 20- Osman Bey döneminde alınan yerler nelerdir?

★ Söğüt'ten sonra Bilecik, Akhisar, Karacahisar, İnegöl ardından 1301 de ise Yarhisar alınarak başkent yapılmıştır.

SORU 21- Osman Bey'in ölümünden sonra tahta geçen Osmanlı padişahı kimdir?

★ Orhan Bey'dir. (1326-1362 yılları arasında hükümdarlık yapmıştır.)

SORU 22- Bursa hangi padişah zamanında kaç tarihinde fethedilmiştir?

★ 1326 da Orhan Bey zamanında fethedilmiş ve başkent yapılmıştır.

SORU 23- Bursa'nın fethinin önemi nedir?

★ Bursa'nın fethi ile Bizans'ın Marmara'nın güneyindeki etkinliğinin kırılmasıdır.

SORU 24- 1329 Palekanon (Maltepe) Savaşının sebebi nedir?

★ Orhan Bey'in İznik'i kuşatmasıdır.

SORU 25- 1329 Palekanon (Maltepe) Savaşının sonuçları nelerdir?

★ Bizans 1329 Palekanon (Maltepe) savaşında mağlup edildi ve 1331 de İznik alınarak başkent yapıldı.

SORU 26- Osmanlı Devleti hangi padişah zamanında hangi olayla tam bağımsız hale gelmiştir?

★ Osmanlı Devleti Orhan Bey zamanında 1336 da İlhanlılara ödenen verginin kesilmesi ile tam bağımsız hale gelmiştir.

SORU 27- İzmit hangi padişah zamanında fethedildi ve İzmit'in fethinin önemi nedir?

★ İzmit 1337 de Orhan Bey zamanında fethedildi. İzmit'in alınmasıyla Bizans'ın Anadolu'daki tüm toprakları Osmanlılara geçti.

SORU 28- Osmanlı'ya katılan ilk beyliğin ismi nedir? Hangi padişah zamanında katılmıştır?

★ Osmanlı Devleti'ne katılan ilk beylik Karesioğulları Beyliği'dir. 1345 de Orhan Bey zamanında katılmıştır.

SORU 29- Karesioğulları Beyliğinin Osmanlı Devleti egemenliğine girmesi bize neyi göstermektedir?

★ Karesi beyliğinin Osmanlı egemenliğine katılması Anadolu Türk Birliği çalışmalarının başladığını gösterir.

SORU 30- Karesi Beyliğinin Osmanlı topraklarına katılmasının önemi nedir?

★ Karesi Beyliğinin Osmanlıya katılması ile Osmanlı ilk kez donanma sahibi olmuş ve denizcilik faaliyetlerine başlamıştır. Rumeli'ye geçişte Karesi donanmasından yararlanılmıştır.

SORU 31- Osmanlı Devleti ilk kez hangi padişah zamanında hangi olayla Rumeli'ye (Balkanlar) geçmiştir?

★ 1353 de Orhan Bey zamanında Çimpe Kalesinin alınmasıyla Rumeli'ye (Balkanlar) geçmişlerdir.

SORU 32- Osmanlı Devleti'nin Rumeli'deki (Balkanlar) ilk toprak parçasının ismi nedir?

★ Çimpe Kalesi

SORU 33- Orhan Bey Dönemi Teşkilatlanma Çalışmaları nelerdir?

★ İlk divan tekilatı kuruldu.
★ İlk kez vezirlik makamı kuruldu.
★ İlk düzenli ordu (yaya-müsellemler) kuruldu.
★ İlk vakıf örgütü kuruldu.
★ İlk darphane kuruldu.
★ İlk kadı ve subaşı tayin edilmiştir.

SORU 34- İlk Osmanlı medresesi hangi padişah zamanında nerede açılmıştır?

★ İlk medrese İznik'te Orhan Bey zamanında açılmıştır (Süleymaniye Medresesi, İznik Orhaniyesi)

SORU 35- İlk Osmanlı müderrisi kimdir?

★ İlk müderris Davud-i Kayseri'dir.

SORU 36- Osmanlı Devleti'nde ilk tersane ne zaman nerede kurulmuştur?

★ İlk tersane Karamürsel'de Orhan Bey zamanında kuruldu.

SORU 37- Osmanlı devletinde ilk gümüş para hangi padişah zamanında bastırılmıştır?

★ İlk gümüş para (akçe) Orhan Bey zamanında basılmıştır.

SORU 38- İlk Osmanlı Kadısı kimdir?

★ Karaca Hisar'a tayin edilen Karamanlı Dursun Fakih'tir.

SORU 39- Osmanlıların beylikten devlete geçiş dönemi hangi hükümdar zamanında gerçekleşmiştir?

★ Orhan Bey 1326-1362

SORU 40- Orhan Bey'in ölümünden sonra tahta geçen Osmanlı padişahı kimdir?

★ I. Murat (1362-1389 yılları arasında hükümdarlık yapmıştır)

SORU 41- I. Murat'ın ilk amacı nedir?

- ★ Anadolu Türk Siyasi birliğini kurmaktır.

SORU 42- Sazlıdere Savaşı hangi padişah zamanında kimler arasında yapılmıştır ve sonuçları nelerdir?

- ★ 1363 Sazlıdere Savaşı, I. Murat Osmanlı Devleti ile Sırp'lar ve Bulgar'lar arasında yapılmış ve savaşı Osmanlı Devleti kazanarak Edirne fethedildi ve başkent yapıldı.

SORU 43- Edirne'nin fethinin önemi nedir?

- ★ Edirne'nin 1363'te fethedilmesiyle Bizans Osmanlı toprakları arasında kaldı.
- ★ Edirne'nin 1363'te fethedilmesiyle Balkanların kapısı Osmanlılara açıldı.
- ★ Edirne'nin 1363'te fethedilmesiyle Haçlı ittifaklarının başlaması bir oldu.

SORU 44- Sırpsındığı Savaşı hangi hükümdar zamanında kimler arasında neden yapılmıştır?

- ★ I. Murat zamanında Osmanlıların 1363'te Edirne'yi alması üzerine Sırp'lar, Macar'lar, Bulgar'lar, Eflaklılar birleşerek Osmanlılar ile 1364 Sırpsındığı Savaşını yaptılar. Osmanlı Devleti bu savaşı kazandı.

SORU 45- Sırpsındığı savaşının önemi nedir?

- ★ 1364 Sırpsındığı Savaşı Osmanlılar ile Haçlılar arasındaki ilk savaştır.
- ★ 1364 Sırpsındığı Savaşı ile Rumeli'deki Türk hâkimiyeti kesinleşmiş ve ilk haçlı ordusu yenilmiştir.

SORU 46- Osmanlı Devleti'nin yenildiği savaşın adı nedir?

- ★ 1387 Ploşnik Bozgunudur.

SORU 47- I. Kosova savaşı hangi hükümdar zamanında kimler arasında neden yapılmıştır?

- ★ I. Murat zamanında 1387'de Ploşnik'te Osmanlı devletinin yenilgisinden cesaret alan haçlılar 1389'da I. Kosova Savaşını yaptılar ve savaşı Osmanlı Devleti kazandı.

SORU 48- Osmanlı Devleti ilk kez hangi savaşta top kullanmıştır?

- ★ Osmanlı devleti ilk kez 1389 I. Kosova Savaşında top kullandı.

SORU 49- I. Murat hakkında kısaca bilgi veriniz.

- ★ I. Murat sancakta yetişen ilk padişah'tır.
- ★ I. Murat Savaş alanında şehit olan ilk ve tek Osmanlı padişahıdır.
- ★ I. Murat "Sultan" unvanını kullanan ilk Osmanlı padişahıdır.
- ★ Devleti imparatorluğa dönüştüren I. Murat'a "Balkan Fatih'i" de denir.

SORU 50- I. Murat Dönemi teşkilatlanma çalışmaları nelerdir?

- ★ Veraset sisteminde değişikliğe giderek "Ülke padişah ve oğullarındır." anlayışını getirmiştir. Bundaki temel amaç; taht kavgalarını önlemek, merkezi otoriteyi güçlendirmektir.
- ★ İlk kez "Pançık Sistemi" uygulanarak Kapıkulu (Yeniçeri) Ocağı kurulmuştur.
- ★ İlk kez acemi oğlanlar ocağı kuruldu.
- ★ İlk kez timar sistemi uygulanmıştır.
- ★ Topçu ocağının temelleri atılmıştır.
- ★ Rumeli Beylerbeyliği kuruldu, yönetimine ise Lala Şahin Paşa getirildi.
- ★ İlk kez kazaskerlik makamı oluşturuldu.
- ★ Mali teşkilat kurulmuş ve ilk mali düzenlemeyi de Çandarlı Halil Paşa ve Kara Rüstem Paşa yapmıştır.
- ★ İlk kez defterdar ataması yapılmıştır.

SORU 50- I. Murat döneminde "çeyiz" olarak "satın alma" yoluyla toprak alınan beylikler nelerdir?

- ★ Germiyanogullarından "çeyiz" olarak, Hamitoğulları'ndan ise "para" karşılığında toprak alınmıştır.

SORU 51- I. Murat'ın ölümünden sonra tahta geçen Osmanlı padişahı kimdir?

- ★ I. Bayezid (Yıldırım) [1389-1402 yılları arasında hükümdarlık yapmıştır]

SORU 52- Osmanlı tarihinde İstanbul'u kuşatan ilk Osmanlı padişahı kimdir?

- ★ I. Bayezid (Yıldırım)

SORU 53- I. Bayezid'in kuşatmayı kolaylaştırmak için yaptırdığı hisarın ismi nedir?

- ★ Anadolu Hisarı (Güzelcehisar)

SORU 54- I. Bayezid'in İstanbul'u dört kez kuşatmasına rağmen alamamasının sebepleri nelerdir?

- ★ İstanbul'un savunmasının kolay olması.
- ★ Haçlı, Timur ve Karamanoğlu tehlikesinin baş göstermesi.
- ★ Büyük toprakların dökülemeyişi.
- ★ Kapsamlı bir fetih planının hazırlanmıyışı.

SORU 55- Niğbolu Savaşı kimler arasında neden yapılmıştır?

- ★ Bizans'ın kışkırtmaları ile Türkleri Balkanlardan atmak için Fransa, İngiltere, İtalya, Almanya'nın katılımından oluşan büyük bir haçlı ordusu Osmanlı Devleti ile 1396 Niğbolu Savaşını yaptı.

SORU 56- Niğbolu Savaşının sonuçları nelerdir?

- ★ Bulgar Krallığı ortadan kaldırıldı.
- ★ Haçlıların gücü kırıldı.
- ★ İstanbul kuşatmalarına yeniden başlandı.
- ★ Abbasi Halifesi I. Mütevekkil I. Bayezid'e "Sultan-ı İklimi Rum" yani "Anadolu'nun Sultanı" unvanını verdi.

SORU 57- Anadolu Türk Birliğini sağlayan ilk Osmanlı padişahı kimdir?

- ★ I. Bayezid'dir.

SORU 58- Ankara Savaşı ne zaman kimler arasında yapılmıştır?

★ Osmanlı İmparatoru I. Bayezid ile Timur İmparatorluğunun Han'ı Timur (Aksak Timur) arasında 28 Temmuz 1402 yılında yapılmıştır.

SORU 59- Ankara Savaşının Sebepleri nelerdir?

- ★ Timur'un Sivas'ı yağmalaması.
- ★ İki hükümdarın Türk Cihan Hükümdarı olmak istemesi
- ★ İki hükümdar arasındaki sert mektuplaşmalar.
- ★ Karakoyunlu Kara Yusuf'un Yıldırım'a sığınması
- ★ Beyliklerin Timur'u kıskırtması.

SORU 60- Ankara Savaşının Sonuçları nelerdir?

- ★ Timur ile I. Bayezid arasındaki 1402 Ankara Savaşını Timur kazandı.
- ★ Anadolu Türk birliği bozuldu.
- ★ Fetret dönemi başladı. (1402-1413)
- ★ Beylikler yeniden kuruldu.
- ★ İstanbul'un fethi gecikti.
- ★ Bizans'ın ömrü uzadı.
- ★ Anadolu Timur hâkimiyetine girdi.
- ★ Balkanlardaki ilerleme durdu.

SORU 61- Fetret Devri nedir?

★ 1402 Ankara Savaşından sonra I. Bayezid'in oğulları arasında taht kavgalarının yaşandığı, ülkenin parçalanma tehlikesi yaşadığı, 11 yıl süren bu bunalımlı döneme "Fetret Devri" denir.

SORU 62- Fetret Devrine son veren Osmanlı padişahı kimdir?

★ Fetret Devrine I. Mehmet (Çelebi) son verdi.

SORU 63- Osmanlı Devleti'nin Fetret Devrini az zararlı kapatmasının nedenleri nelerdir?

- ★ Avrupa'da Yüzyıl Savaşlarının (1337-1453) devam etmesi.
- ★ Yeniden kurulan beyliklerin kısa sürede güçlenememesi.
- ★ Timar sisteminin, Ahilik teşkilatının ve tarikatların olumlu etkisi
- ★ Halkın Osmanlı Devleti'nin yönetiminden memnun olması
- ★ Bizans'ın karışıklık içinde olması.
- ★ Osmanlı ordusunun 1402 Ankara Savaşında tamamen imha edilememiş olması.

SORU 64- Osmanlı Devleti'nin "ikinci kurucusu" olarak kabul edilen Osmanlı hükümdarı kimdir?

★ Çelebi Mehmet 1402 Ankara Savaşı sonrası sarsılan devlet otoritesini yeniden sağladığı ve devleti yeniden toparladığı için Osmanlı Devleti'nin "ikinci kurucusu" olarak kabul edilir.

SORU 65- Osmanlı Devleti ilk deniz savaşını hangi hükümdar zamanında hangi devlet ile yapmıştır?

★ I. Mehmet zamanında 1416'da Venediklilerle "ilk deniz savaşı" yapılmış ancak her iki devlet birbirine üstünlük sağlayamamıştır.

SORU 66- Osmanlı Devletindeki ilk dini ve sosyal içerikli isyanın ismi nedir?

★ Şeyh Bedrettin İsyanı'dır.

SORU 67- Şeyh Bedrettin İsyanı hakkında bilgi veriniz.

★ Şeyh Bedrettin ve müritleri Torlak Kemal ve Börklüce Mustafa'nın İzmir ve Manisa'da çıkardığı bu isyan kısa sürede bastırılmış ve Şeyh Bedrettin Serez'de (Orta Makedonya'da bir şehir) 1420'de idam edilmiştir.

SORU 68- Düzmece Mustafa Olayı hakkında bilgi veriniz.

★ I. Mehmet döneminin diğer bir önemli olayı da Çelebi Mehmet'in kardeşi Mustafa Çelebi'nin taht mücadelesi için başlattığı isyandır. Düzmece Mustafa Olayı da denilen bu isyan bastırılmış ve Mustafa Çelebi Bizans'a sığınmıştır. Bu Düzmece Mustafa, Sultan II. Murat döneminde tekrar piyasaya çıkacaktır.

SORU 69- I. Mehmet'in ölümünden sonra tahta geçen Osmanlı padişahı kimdir?

★ II. Murat (1421-1451) yılları arasında hükümdarlık yapmıştır.

SORU 70- Edirne Segedin Antlaşması hakkında bilgi veriniz.

★ İzadi Derbent Savaşında yenilen Osmanlı Devleti zor duruma düşmüş ve bu gelişme sonunda 1444'de Macarlarla Edirne Segedin Antlaşması imzalanmıştır.

SORU 71- 1444 Edirne Segedin Antlaşmasının önemi nedir?

★ 1444 Edirne Segedin Antlaşması, Osmanlıların Balkanlarda imzaladığı ilk antlaşmadır.

SORU 72- 1444 Varna Savaşı hakkında bilgi veriniz.

★ II. Murat tahtı kendi isteği ile 12 yaşındaki oğlu II. Mehmet'e (Fatih) bırakınca Haçlılar durumu fırsat bilerek 1444 Edirne Segedin antlaşmasını bozup saldırıya geçmiştir. Tekrar tahta çıkan II. Murat 1444'de yapılan Varna Savaşını kazanarak Haçlıları mağlup etmiştir.

SORU 73- Osmanlı tarihinde tahtı gönüllü olarak terk eden ilk ve tek Osmanlı padişahı kimdir?

★ II. Murat

SORU 74- II. Kosova Savaşı neden kimler arasında yapılmıştır?

★ 1444 Varna Savaşının intikamını almak, Türkleri Balkanlardan atmak amacıyla yeniden bir harekete geçen Haçlı ordusu ile Osmanlı ordusu arasında 1448 II. Kosova Savaşı yapılmıştır.

SORU 75- 1448 II. Kosova Savaşının sonuçları nelerdir?

- ★ Balkanlar kesin olarak Türk yurdu haline geldi.
- ★ Haçlılar bir daha Osmanlılara saldırma cesareti gösteremediler.
- ★ 1448 II. Kosova Savaşı Türklerin son savunma, Haçlıların ise son saldırı savaşıdır.

SORU 76- Osmanlı Devleti'nde ilk kez Enderun mektebi nerede hangi hükümdar zamanında açılmıştır?

- ★ II. Murat zamanında Edirne'de açılmıştır.

SORU 77- Devşirme sistemi hangi padişah zamanında kanunlaştırılmıştır?

- ★ II. Murat

SORU 78- Osmanlı tarihindeki ilk yenîçeri isyanı nerede hangi hükümdar zamanında çıkmıştır?

- ★ II. Murat zamanında Edirne'de Buçuk Tepe isyanı

OSMANLI DEVLETİNDE KÜLTÜR VE MEDENİYET**SORU 79- Osmanlı devlet yapısı hangi devletin devamı niteliğindedir?**

- ★ Anadolu Selçuklu Devleti'nin devamı niteliğindedir.

SORU 80- Osmanlı devlet yönetimini oluşturan unsurlar nelerdir?

- ★ Türk Töresi (Eski Türk Gelenekleri)
- ★ İslam Dini
- ★ Hâkim olunan bölgelerdeki yönetim anlayışları

SORU 81- Osmanlı padişahları otoritelerini nelere uygun kullanmışlardır?

- ★ Türk Töresi (Eski Türk Gelenekleri)
- ★ İslam Dini
- ★ Adaletle uygun kullanmışlardır.

SORU 82- Osmanlı Devleti'ne başkentlik yapmış şehirleri sırasıyla belirtiniz.

- ★ Söğüt
- ★ Karacahisar
- ★ Bilecik
- ★ İznik
- ★ Bursa
- ★ Edirne
- ★ İstanbul

SORU 83- Osmanlı hükümdarlarının kullandığı unvanlar nelerdir?

- ★ Osmanlı hükümdarlarına kuruluş yıllarında "Bey", "Gazi" denmiştir.
- ★ Osmanlı Devleti'nde "Sultan" unvanını kullanan ilk padişah I. Murat'tır.
- ✓ Osmanlı devletinde "padişah" unvanı Yükselme Döneminde kullanılmaya başlanmıştır.
- ★ Yavuz Sultan Selim'in 1517'de Mısır'ı fethetmesi ile beraber "Halife" unvanını aldı.

SORU 84- Osmanlı hükümdarları tahta hangi törenle çıkarlardı?

- ★ Osmanlı Devleti'nde padişahlar "Cülus Töreni" ile tahta çıkar, orduya ise "Cülus Bahşişi" dağıtılırdı.

SORU 85- Osmanlı Devleti'nde ilk cülus bahşişini hangi hükümdar dağıtmıştır?

- ★ Yıldırım Bayezid 1389'da Kosova'da padişah seçilince kapıkulu askerlerine vermiştir.

SORU 86- Osmanlı Devleti'nde cülus bahşişi vermeyi kanunlaştıran hükümdar kimdir?

- ★ Fatih'tir.

SORU 87- Osmanlı Devleti'nde cülus bahşişinde ödenecek paraları tespit eden ilk hükümdar kimdir?

- ★ Yavuz Sultan Selim'dir.

SORU 88- Osmanlı Devleti'nde hükümdarlık sembolleri nelerdir?

- ★ Hutbe ★ Sikke ★ Davul ★ Sancak ★ Tuğ

SORU 89- Osmanlı hükümdarlarının başlıca görevleri nelerdir?

- ★ Divana başkanlık etmek (Fatih'ten itibaren bu görev sadrazama bırakılmıştır.)
- ★ Ordulara komuta etmek,
- ★ Savaşa ve barışa karar vermek.

SORU 90- Osmanlı hükümdarlarının çocuklarına ne isim verilirdi?

- ★ Padişahlarının erkek çocuklarına "şehzade veya çelebi" kız çocuklarına ise "sultan" denirdi.

SORU 91- "Sancağa Çıkma" ne demektir?

- ★ Osmanlı şehzadeleri daha küçük yaşlarda sancaklara vali (sancakbeyi) olarak gönderilirdi. Yanlarına ise "Lala" denilen tecrübeli devlet adamları verilirdi. Buna sancağa çıkma denirdi.

SORU 92- Sancağa çıkma usulünün amacı nedir?

- ★ Şehzadelerin devlet tecrübesi kazanmalarını sağlamaktır.

SORU 93- Osmanlı şehzadelerinin gönderildiği Anadolu'daki bazı sancaklar nelerdir?

- ★ Manisa, Amasya, Trabzon, Kütahya, Aydın, Konya, Kastamonu, Teke'dir.

SORU 94- Anadolu dışındaki tek şehzade sancağı neresidir?

- ★ Kırım'ın güneyinde bulunan Kefe'dir.

SORU 95- Fatih döneminde Kanunname-i Ali Osman ile yasa haline getirilen sancağa çıkma geleneğine hangi hükümdar son vermiştir?

- ★ III. Mehmet (1593-1603) son vermiştir.

SORU 96- Osmanlı Devleti'nde sancağa çıkmadan tahta oturan ilk padişah kimdir?

- ★ I. Ahmet'tir.

SORU 97- Osmanlı devlet yönetimi hangi hukuk kurallarına dayanırdı?

★ Örfi (Türk Töresi) ve Şerri (İslam) hukuk kurallarına dayanırdı.

SORU 98- Osmanlı Devleti'nde ilk divan hangi hükümdar zamanında kurulmuştur?

★ Orhan Bey

SORU 99- Osmanlı Devleti'nde Divanı Hümayun hakkında bilgi veriniz.

★ Divan, hangi din ve mezhepten olursa olsun herkese açıktı.

★ Divan en yüksek yargı organı olup önemli davalara burada bakılırdı.

★ Divan padişaha danışmanlık yapardı ve son söz padişaha aitti.

SORU 100- Divanı Hümayun toplantılarına hangi görevliler katılırdı?

★ Veziriazam, vezirler, kazaskerler, defterdar, nişancı katılırdı.

SORU 101- Osmanlı Devleti'nde beylerbeylik (eyalet) ilk kez hangi hükümdar zamanında nerede kurulmuştur?

★ Ülke sınırları genişleyince I. Murat zamanında Beylerbeylik (eyalet) ilk kez Rumeli'de kurulmuştur.

SORU 102- Osmanlı Devleti'nde yönetim yönetim birimleri nelerdir?

★ Beylerbeyliği (Eyalet)

★ Sancak

★ Kaza

★ Köy

SORU 103- Osmanlı Devleti'nde ilk mali teşkilat hangi hükümdar zamanında kurulmuştur?

★ Osmanlı devletinde ilk mali teşkilat I. Murat zamanında kuruldu.

SORU 104- Defterdarın görevi nedir?

★ Devletin gelir giderleri ile bütçe işlerinden sorumlu idi. Paralar darphanede basılırdı ve darphanenin sorumluluğu defterdara denetimi ise veziriazama aitti.

SORU 105- İlk Osmanlı parası hangi hükümdar zamanında basılmıştır?

★ İlk Osmanlı parası, bakır para (mangır) Osman Bey zamanında basıldı.

SORU 106- Osmanlı Devleti'nde Timar sistemi hangi hükümdar zamanında kurulmuştur?

★ I. Murat döneminde timar sistemi kurularak dirlik adı verilen ülke toprakları gelirlerine göre has, zeamet, timar olarak üçe ayrılmıştı.

SORU 107- Osmanlı Devleti'nde ilk düzenli ordu hangi hükümdar zamanında kurulmuştur?

★ İlk düzenli ordu (Yaya ve Müsellemler) Orhan Bey zamanında kurulmuştur.

SORU 108- Osmanlı Devleti'nde ilk denizcilik çalışmaları hangi hükümdar zamanında başlamıştır?

★ Orhan Bey zamanında 1345'te Karesioğulları Beyliğinin alınması ile Karamürsel'de ilk tersane kuruldu daha sonra Saruhanoğulları, Menteşeoğulları, Aydınoğullarının da alınmasıyla Osmanlı denizciliği gelişmeye başladı.

SORU 109- Osmanlı Devleti'nde ilk büyük Osmanlı tersanesi hangi hükümdar zamanında nerede kurulmuştur?

★ İlk büyük Osmanlı tersanesi Yıldırım Bayezid zamanında Gelibolu'da kuruldu.

SORU 110- Osmanlı Devleti'nde adalet işlerine bakan görevli kimdir?

★ Osmanlı Devleti'nde adalet işlerine "Kadılar" bakardı. Kaza ve sancaklarda mahkemelere kadılar başkanlık ederlerdi. Kadıların yardımcılara ise "Naip" denirdi.

SORU 111- Kazasker'in görevi nedir?

★ Osmanlı Devleti'nde adalet işlerinin divandaki temsilcisi "Kazasker" idi.

★ Kazaskerler; kadıların, müderrislerin, müftülerin tayin ve nakil işlerini de düzenlerdi.

SORU 112- Osmanlı Devleti'nde temel eğitim kurumlarının ismi nedir?

★ Medrese

SORU 112- Osmanlı Devleti'nde ilk medrese hangi hükümdar zamanında nerede kurulmuştur?

★ İlk medrese Orhan Bey zamanında İznik'te 1330 da kurulmuştur.

SORU 113- Müderris kime denir? İlk Osmanlı müderrisinin adı nedir?

★ Osmanlı Devleti ve Selçuklular'da medreselerde eğitim veren öğretmenlere müderris denir.

★ İlk Osmanlı müderrisi Davud-i Kayseri'dir.

★ Medreselerde eğitim veren öğretim üyeliğinin bugünkü tam karşılığı profesörlük unvanıdır.

SORU 114- Osmanlı ordusu kaçaya ayrılırdı?

SORU 115- Yeniçerilerin görevleri nelerdir?

★ Savaşta ve barışta padişahı korurlardı.

★ Evlenmeleri veya başka bir işle ilgilenmeleri yasaktı.

★ Savaş olmadığı zamanlarda İstanbul'un güvenliğini sağlardı.

SORU 116- Yeniçerilerin üç ayda bir aldıkları maaşa nedir?

★ Ulufe

SORU 117- Cebeci Ocağının görevi nedir?

★ Ordunun silahlarını yapan, onaran, koruyan ocaktır.

SORU 118- Topçu Ocağının görevi nedir?

★ Topları döken, savaşta kullanan ocaktır.

SORU 119- Acemi Ocağı hakkında bilgi veriniz.

★ Devşirme sistemi ile toplanan gayr-i müslim çocuklar Türk-Islam kültürü ile yetiştirildikten sonra acemi oğlanlar ocağına buradan da yeniçeri ocağına alınıyordu.

★ Acemilerin yeniçeri ocağına geçmelerine "Kapiya Çıkmak" veya "Bedergâh" denir.

SORU 120- Kapıkulu Süvarileri hakkında bilgi veriniz.

★ I. Murat zamanında sipahi ve silahtar olarak iki bölük olarak kuruldu.

★ Derece olarak yeniçerilerden daha yüksekteler ve maaşları daha fazlaydı.

★ Savaş sırasında hükümdarın sağ ve sol taraflarında durarak hükümdarın tuğ ve silahlarını taşıyarak güvenliğini sağlardı.

SORU 121- Kapıkulu Askerlerinin Özellikleri nelerdir?

- ★ Genellikle devşirmelerden seçilirdi.
- ★ Masrafları devlet tarafından karşılanırdı.
- ★ İstanbul'da veya sınır boylarında kalelerde yaşarlardı.
- ★ Devletin teknik ve askeri gücüydüler.
- ★ Savaşta padişahı, sancakları, hazineyi korurlardı.
- ★ Merkezi otoritenin bozulmasıyla pek çok isyan çıkarmışlardır.

SORU 122- Tımarlı Sipahiler hakkında bilgi veriniz.

- ★ Ordunun temelini oluşturlardı.
- ★ Dirlik sahiplerinin beslemek zorunda oldukları atlı askerlerden oluşurdu.
- ★ Dirlik sahiplerinin besledikleri atlı askerlere "Cebelü" denirdi.
- ★ Maaşları dirlik sahiplerinin köylüden aldıkları vergilerden karşılanırdı.
- ★ Ordunun en kalabalık askeri kuvveti idi.
- ★ Osmanlı dirlik sistemi ile devlet hazinesinden para çıkmadan büyük miktarda tımarlı sipahinin yetişmesini sağlamıştır. Bu sistem devletin ekonomik yükünü azaltmıştır.

SORU 123- Azaplar hakkında bilgi veriniz.

- ★ Anadolu'dan toplanmış bekâr Türk gençlerinin oluşturduğu gönüllülerdir.
- ★ Masrafları kendi köy ve şehir halkı tarafından karşılanırdı.
- ★ Savaşlarda yeniçerilerin önünde düşmana ilk hücumu yapan öncü birliklerdir.

SORU 124- Yaya ve Müsellemler hakkında bilgi veriniz.

- ★ Orhan Bey zamanında kurulan ilk düzenli birliklerdir.
- ★ Savaş zamanında kendilerine gündelik iki akçe verilirdi.
- ★ Savaş olmadığı zaman kendilerine verilen çiftlikleri ekip biçerlerdi.

SORU 125- Osmanlı Devleti'nde ilk büyük Osmanlı tersanesi hangi hükümdar zamanında nerede açılmıştır?

★ Yıldırım Bayezid zamanında Gelibolu'da kuruldu.

SORU 126- Osmanlının en büyük tersanesi hangi hükümdar zamanında nerede kurulmuş ve adı nedir?

★ Fatih Sultan Mehmet zamanında İstanbul'da kurulmuştur. Adı ise "Haliç Tersanesi" dir.

SORU 127- Osmanlı Devleti'nde " Kaptan-ı Derya" ve "Levent" kime denirdi?

★ Osmanlı devletinde donanma komutanına " Kaptan-ı Derya" deniz askerine ise "Levent" denir.

OSMANLI EKONOMİSİ TOPRAK YÖNETİMİ VE TARIM

SORU 128- Çift ne demektir?

★ Tımar sistemi içinde köylülere dağıtılan topraklara "Çift" denirdi.

SORU 129- Osmanlı Devleti'nde ülke toprakları kaç aynılırdı?

★ Osmanlı Devleti'nde ülke toprakları mülkiyet hakkı bakımından mülk ve miri olmak üzere ikiye ayrılırdı.

SORU 130- Mülk arazi ne demektir?

- ★ Devlet hizmetinde ve askeri alanda üstün başarı gösteren kimselere, devletin bağışladığı topraklardı.
- ★ Bu topraklar sahibine ait olduğundan satılabilir, miras bırakılabilir veya vakfedilebilirdi.

SORU 131- Öşri toprak nedir?

★ Müslümanlara ait topraklara "öşri topraklar" denir.

SORU 132- Haraci toprak nedir?

★ Müslüman olmayanların elinde bulunan topraklara "haraci topraklar" denir.

SORU 133- Miri arazi ne demektir?

★ Mülkiyeti devlete ait olan, alınıp satılamayan, devredilemeyen, kiralanamayan, miras bırakılabilen ve kişilerin üzerinde kiracı konumunda oldukları topraklardır.

SORU 134- Dirlik Arazisi ne demektir?

- ★ Miri arazinin en önemli bölümüdür. Gelirleri komutanlara ve devlet memurlarına verilen topraklardır.
- ★ Bu araziye ekip biçenler devlete ödemeleri gereken vergiyi devletin göstereceği memurlara ve sipahilere öderlerdi. Böylece devletin hazinesinden para çıkmadan bunların maaşları ödenmiş oluyordu.

SORU 135- Dirlik araziler kaç aynılır?

★ Gelirlerine göre has, zeamet, tımar olmak üzere 3'e ayrılırdı.

SORU 136- Has toprak ne demektir? Kimlere verilir?

- ★ Yıllık geliri 100 bin akçeden fazla olan dirliklerdir.
- ★ Padişah ve ailesine, şehzadelere, divan üyelerine, beylerbeyi ve sancakbeylerine verilir.

SORU 137- Zeamet toprak ne demektir? Kimlere verilir?

- ★ Yıllık geliri 20 bin ile 100 bin akçe arasında olan dirliklerdir. Orta derecedeki memurlara (hazine ve timar defterdarlarına, sancaklardaki alay beylerine, kale dizdarlarına, divan kâtiplerine) verilir.

SORU 138- Timar toprak ne demektir? Kimlere verilir?

- ★ Yıllık geliri 3 bin akçe ile 20 bin akçe arasında olan dirliklerdir. Savaşlarda yararlılıklar gösterenlere verilir.
- ★ Toprağını üç yıl üst üste kullanmayanların arazisi alının başkasına verilir. Böylece üretimin sürekliliği sağlanmış olurdu.
- ★ Köylü nedensiz olarak toprağını terk edemez, üç yıl üst üste boş bırakamazdı.
- ★ Ayrıca köylü oşur vergisini sipahiye vermek zorundaydı.

SORU 139- Dirlik sisteminin Osmanlı Devleti'ne faydaları nelerdir?

- ★ Üretimin devamlılığı sağlanmıştır.
- ★ Bu sistem sayesinde eyalet askerleri yetiştirilmiştir.
- ★ Timar sistemiyle devlet toplama yükünden kurtulmuştur.
- ★ Bu sistem sayesinde en ucrâ bölgelerde bile güvenlik sağlanmıştır.
- ★ Ülkenin bayındır hale gelmesi, araziden daha iyi faydalanılması, askeri masrafların azatılması böylece gelirlerin artması sağlanmıştır.

SORU 140- Ocaklık arazi kimlere verilir?

- ★ Gelirleri kale muhafızları ve tersane giderlerine ayrılan arazidir.

SORU 141- Vakıf Arazi ne demektir?

- ★ Gelirleri cami, medrese, hastane, imarethane, han ve hamam gibi topluma hizmet veren kuruluşların masrafları için ayrılmış olan arazilerdir.
- ★ Vakıf arazileri alınıp satılamazdı.
- ★ Vakıf arazileri vergiden muaftırlar.
- ★ Vakıf yöneticilerine "mütevelli" vakfa bırakılan gayr-ı menkule "mevkuf" denirdi.

SORU 142- Paşmaklık arazi ne demektir? Kimlere verilir?

- ★ Gelirleri padişah hanımlarına, annelerine ve kızlarına bırakıldığı arazilerdir.

SORU 143- Malikâne arazi ne demektir? Kimlere verilir?

- ★ Üstün hizmet karşılığı devlet görevlilerine verilen arazilerdir.

SORU 144- Mukataa arazi ne demektir?

- ★ Gelirleri doğrudan hazineye aktarılan topraklardır.
- ★ Gelirleri iltizam yolu ile toplanırdı.

SORU 145- Yurtluk arazi kimlere verilir?

- ★ Gelirleri sınırları korumakla görevli askerlere ayrılan topraklardır.

HAYVANCILIK ve MADENCİLİK**SORU 146- Adeti Ağnam veya Ağnam vergisi ne demektir?**

- ★ Osmanlı Devleti'nde koyun ve keçi gibi küçükbaş hayvanlardan alınan vergilerdir.

SORU 147- Osmanlı Devleti'nde ilk maden işletmeciliği hangi hükümdar zamanında nerede başlamıştır?

- ★ Osmanlı devletinde ilk maden işletmeciliği Osman Bey zamanında Bilecik'teki demir madeninin işletilmesi ile başlamıştır.

TİCARET**SORU 148- Bedesten ne demektir? Osmanlı Devleti'nde ilk bedesten hangi hükümdar zamanında nerede yapılmıştır?**

- ★ Kıymetli kumaşlar, mücevherler ve buna benzer eşyanın satımına mahsus üstü kapalı, mahfuz çarşıların bütününe Bedesten denir.

- ★ Orhan Bey zamanında Bursa'da yapıldı.

SORU 149- Kapan hanı ne demektir?

- ★ Tek cins ticaret maddesinin toptan satışının ya da dağıtımının yapıldığı kapalı pazar yerlerine kapan hanı denir.

SORU 150- Çarşı ve pazarlarda satılan malların kalitesini ve fiyatını kontrol eden görevliler kimlerdir?

- ★ Muhtesip ve eminler

SORU 151- Lonca teşkilatı nedir?

- ★ Esnaf ve zanaatkarların çalışma ve pazar sorunlarını çözmek, mesleğe yeni elemanlar yetiştirmek amacıyla oluşturulan organizasyona "Lonca Teşkilatı" denir.
- ★ Lonca teşkilatı ahi teşkilatının devamıydı.

SORU 151- Loncaların başlıca görevleri nelerdir?

- ★ Çırak-Kalfa-Usta anlayışı içinde zanaatkar yetiştirmek.
- ★ Ustalık belgesi alana "gedik" denilen dükkân açma hakkını vermek.
- ★ Ürünlerin kalitesini artırmak ve fiyatları belirlemek.
- ★ Esnafı hükümet arasındaki ilişkileri düzenlemek.
- ★ Üyelerin zararını karşılamak ve kredi sağlamak.